

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Fél évre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 8 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdekvéleményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A kolozsvármegyei tisztújítás.

I.

Kolozsvármegye életében a tegnapi napon jelentékeny esemény játszódott le. A tegnapi tartott közgyűlésen ugyanis nem kisebb dolgot végeztek el, mint az általános tisztújítást.

Daczára annak, hogy éppen a vármegye első tisztviselőjének személyében állott be változás, a törvényhatósági bizottság tagjai nem tanúsítottak különösebb érdeklődést a választási aktus iránt.

Aligha csalódunk, ha állítjuk, hogy a reményelt érdeklődés hiányának okai abban a presszióban és befolyásban keresendők, melyet az államkormány, tehát a központi hatalom érvényesített, nem ugyan a szokott eszközökkel, hanem így is elég érthető módon és a választási szabadság nem csekély megszorításával.

A választásnál a bizottsági tagok, tehát az autonóm-kormányzat hivatott tényezői abból az alapelemből indultak ki, hogy azok a tisztviselők a kik a multban megfeleltek hivatali kötelességeiknek és jól betöltötték ama helyet, melyre a választók bizalma állította, azok jövőre is hagyassanak meg állásaikban.

És ennek, a kétségkívül helyes elvnek hódoltak meg a képviselőtagjai, amidőn általában ugyanazokat választották meg újonnan, a kik eddig is cselekvő részesei voltak a községi igazgatásnak. Kolozsvármegyei tisztikara általában egyike az ország vármegyéiben funkcionáló tisztikarok legkötelesttudóbb és legbuzgóbbjainak.

Ebben a vármegyében az igazgatás közmegelegedésre folyt a multban s bizonyára így fog lemnenni ez a jövőben is. A választók tehát csak a helyes közigazgatás feltételeinek tettek eleget, midőn a régi, immár kipróbált tisztviselőket további hat évre ismét megbízták a funkciók végzésével.

Nevezetessége a tisztújításnak az, hogy a vármegyének 28 éven át első tisztviselője Gyarmathy Miklós helyett, a ki színházi intendáns lett — gr. Lázár István, jelenleg Beszterce-Naszódmegye alispánja, azelőtt kolozsvármegyei főispáni titkár választatott megegyhangulag a megye első tisztviselőjévé.

A vármegye közönsége igen helyesen járt el, midőn Gyarmathy Miklós hosszú és sikeres alispáni működése

és érdemei elismerésül teljes fizetésével nyugdíjazta és érdemeit jegyzőkönyvében megörökítette.

Az pedig a kit egyhangulag emelték az alispáni székre, egy alaposan képzett, fiatal tisztviselő, a kiből a vármegye bizonyára hivatott és tevékeny erőt nyert. Remélni akarjuk, hogy a közbizalomra érdemessé is fogja tenni magát.

Ennyiben Kolozsvármegye általános tisztújítása elég simán folyt le, s csak örülni lehet, ha választók és választottak között az egyetértés és a megelegedés olyan teljes képet mutat mint a hogy itt láttuk.

Ámde a mily öröndetes képet mutat az önkormányzati közegek részéről megnyilatkozott egyetértés ép oly megrovandó a központi hatalom, vagy is az államkormány azon eljárása, hogy még e tisztán autonómikus aktusban is érvényesíteni igyekezett olyan politikai és pártalmi tendenciákat, a melyek csak arra alkalmasok, hogy alapszabályait megingassák a választási jog szabad nyilvánulásában vetett hitet és az önkormányzati szervezetbe és bevigyék azt a rákfenét, a mely az államhatalom által kezelt központi kormányzatban és az ennek alárendelt szervezetekben pusztít, s a mely most már járványszerűleg lép fel az önkormányzati életben.

Értjük ezalatt azt, a kétségkívül a központi hatalom részéről érvényesült — nyomást, mely egyebek közt a nádasmenti főszolgabírói állás betöltésével jutott kifejezésre.

Bartha Miklós és a „Magyarország” sajtópöre.

Távirati közlésünk kiegészítésével ma a következő részletes tudósítást vesszük:

Budapest, decz. 19.

Tíz óra volt mikor Zsitvay Leó dr. az újonnan szervezett budapesti büntetőtörvényszék elnöke a tárgyalást megnyitotta. Szavazó bírák Cseke és dr. Wiener bírók voltak, jegyző Krenedits.

Holló Lajost betegsége gátolta a megjelenésben s így a vádlottak padján csak Bartha Miklós foglalt helyet; a védői tiszt Polónyi Géza és Visontai Soma országgyűlési képviselők vállalták el.

Rövid idő múlva Wekerle Sándor volt miniszterelnök ismert alakja tűnt fel a terem bejáratánál és pár pillanat múlva már

ott ült a magánvádoló számára fentartott helyen.

Az ügyészség képviselőjében Havass Imre dr. királyi főügyési helyettes jelent meg.

Az elnök annak előrebocsátása után, hogy dr. Wekerle Sándor felhatalmazása alapján a kir. ügyészség rágalmazás sajtóvétsége miatt indított pert Holló Lajos dr. és Bartha Miklós orsz. gyűlési képviselők ellen, mindenekelőtt konstatálni kívánja, hogy a felek megjelentek-e. Ámbár tudomása volt arról, hogy Holló Lajos dr. igazolt betegsége miatt nem jelenhetett meg, mert hisz ő hozott elutasító végzést arra a kérelemre, hogy a tárgyalás elnapoltassék, odainti az ősz teremőrt:

— Szilágyi! Kiáltsa ki a folyosón Holló Lajos nevét. (Visontai szólni akar.)

Elnök: Majd azután.

A teremőr visszajön s jelenti, — hogy kiáltására senki sem jelentkezett. E czirkumpektus preludium után az elnök felolvassa dr. Visontai védő-ügyvéd kérvényét, melyben ez kéri a tárgyalás elnapolását, mivel dr. Holló Lajost súlyos betegség köti ágyához, mit dr. Hajnisch Géza orvosi bizonyítványa is támogat. Felolvassa az elnök a kezelő-orvos bizonyítványát, mely heveny-hőrgurutot konstata s e miatt a beteg, egészségének veszélyeztetése nélkül, néhány napig a szobát el nem hagyhatja. Végül felolvassa a törvényszéknek következő elutasító végzését:

72.236. szám. Sajtóvétség miatt vádlott dr. Holló Lajos és Bartha Miklós védője, dr. Visontai Soma ügyvéd által 1895. december 19 ére kitűzött esküdtzéki tárgyalás elhalasztása iránt emelt kérelemnek hely nem adatik, mert dr. Holló Lajos vádlott betegsége az ezt igazoló orvosi bizonyítványra alaptatott, a bizonyítványba azonban dr. Holló Lajosnak a kitűzött határidőre leendő megjelensége kizártnak nem mondatik.

Polónyi Géza védő: Bejenti, hogy tudomása van arról, hogy Holló Lajos ágyban fekvő beteg, s azt bizonyítják az orvosok is, hogy egészségének veszélyeztetése nélkül meg nem jelenhetett.

Kéri, hogy a bíróság a maga hatáskörében győződjék meg Holló Lajos betegségről.

Visontai Soma bemutatja a dr. Ángyán egyetemi orvosi bizonyítványát és hozzá járul, hogy a törvényszék küldjön ki orvosszakértőt.

Havass Imre főügyés-helyettes hozzájárul, hogy a bíróság szakértőt küldjön ki, de ezalatt alakuljon meg az esküdtzék.

Visontai Soma köszöntettel fogadja az ügyész indítványát és teljes mértékben csatlakozik hozzá.

Polónyi Géza még csak a következőket jegyzi meg. Figyelmeztet azokra a komplikációkra, melyek keletkezhetnek, ha az egyik vádlott felett meg tartják a tárgyalást, míg a másik vádlottnak új tárgyalás kérésére lesz joga.

Zsitvay elnök ezután felhívja Ajtay dr. egyetemi tanár, törvényszéki orvost, hogy szálljon ki Cseke Kálmán bíróval a beteg országgyűlési képviselő lakására, s vizsgálja meg, tegyen tapasztalatairól jelentést.

Egy órányi idő múlva a kiküldöttek visszatértek.

Elnök felhívja a törvényszéki orvost, hogy tegye meg előterjesztését.

Ajtay dr. törvényszéki orvos kijelenti, hogy a megbízást foganatosította, megjelent Holló Lajos országgyűlési képviselő lakásán és őt ágyban fekvő, betegnek találta és azt is konstatahatja, hogy a bemutatott orvosi bizonyítványnak megfelelően, tényleg hőrguruthan van, mely köhögési ingerrel is jár: állapotát azonban könnyebb voltunk tartja mert láza nincs, hőmérséki állapota 36,8 fokot mutat. Általános állapota tehát jó és bár az orvosi bizonyítványban jelzett betegség fenforgása kétségtelen, még se tekintheti álló, potát olyannak, hogy a tárgyaláson meg ne jelenhesék.

Elnök: Felvilágosította Holló urat, hogy állapota nem olyan súlyos?

Ajtay dr. Kérdéseimre kijelenttem, hogy állapota, különösen szellemi állapota nem olyan súlyos, de Holló L. azt mondja, betegségénél fogva már több nap óta, védelmére készülhetett volna és így ezt a tárgyalást nyugodtan végighalghathatná.

Elnök k: Felhívja a védőket, hogy van-e kérdésük a szakértőhöz.

Visontai Soma védő előrebocsátván, hogy nem arról van szó, vajjon Holló Lajos itt veszedelem nélkül megjelenhetik-e, azt kérdezi, vajjon Holló Lajos vádlott, részt vehet-e tárgyaláson, védekezhetik-e és tanúsíthatja-e a kellő figyelmét az itt történendők iránt állapotának nagyobb veszélyeztetése nélkül?

Elnök: Csak orvosi szempontból tessek véleményét mondani.

Ajtay dr. ismételi az előbb elmondottakat és kijelenti, hogy más véleményt nem adhat, mint előbb; az, hogy a beteg más állapotban van, mint az egészséges ember, azt oly természetesnek tartja, hogy külön magyarázat nem szükséges.

Visontai Soma védő a szakértői-orvos előterjesztését teljesen elengedőnek tartja arra, hogy a tárgyalás elhalasztassék, e tekintetben...

Elnök: Minthogy e kérdés újabb fordulatot vett a szakértő-orvos előadása alap-

ján, a bizonyítást és indokolást, most még meg nem engedheti.

Polónyi Géza azt kérdezi Ajtay dr.-tól, vajjon egy beteg embert, a ki olyan állapotban van, mint Holló, megjelenhetik-e egy előreláthatólag hosszúra nyúló tárgyaláson részt vehet-e ezen, azon normális állapotban van-e, mint rendesen?

Ajtay dr. kitérő választ adva, kijelenti, hogy lát konstatált volna, akkor más véleményen lehetne.

Elnök elbocsátja a törvényszéki szakértőt és konstataálja, hogy most már felmerül az a kérdés, vajjon Holló Lajos makacs-nak tekintendő-e vagy nem, ezt megelőzőleg azonban Holló Lajos nevét újra kiküldtja, de a szolga azzal a hírrel jön vissza, hogy vádlott nincs jelen.

Havass Imre: Az orvosszakértő jelentéséből azt a tudomást megvettem, hogy a tárgyalásra való megjelenésben elsőrendű vádlottat mi sem akadályozza. Nem kénytelenségből nem jelent meg Holló Lajos, hanem makacsságból, kérem tehát, hogy a tárgyalás nála nélkül is megtartsassék.

Visontai dr. újra kéri a tárgyalás elhalasztását mert védené — mint az az orvosi véleményből kiténik — nincs abban a helyzetben, hogy egy esetleg a késő éjszakába benyúló tárgyaláson megjelenhesék, annak minden mozzanatát figyelemmel kísérje s kellően védekezzék. De a volt miniszterelnök ő exellenciája sem kereshet szatiszfakciót távollevő emberen, a ki nem védekezhetik.

Elnök: Itt nem Wekerle, hanem az ügyészség emelte a panaszt, tehát az ügyet visszavonhatlanul képviseli a közvádó.

Polónyi Géza szintén az elhalasztás mellett van, mert Bartha Miklós mint második vádlott, csak a Holló Lajos által előadandó bizonyítékokkal védekezhetik, mint-hogy a bizonyítást tehát Holló vállalta magára és megtörténhetik most már az, hogy Bartha Miklós jogérvényesen elítélék, mielőtt ugyanebben a perben a fővádlott felett ítéletet hoztak volna, mert a törvény értelmében Holló Lajos új esküdtzéki tárgyalást kérhet.

Elnök ülést újra megnyitván, kihirdeti bíróság ítéletét amely szerint

a tárgyalás elhalasztásának hely nem adatik Bartha Miklós megjelent s ő egy, külön sajtótermekért áll vad alatt, tehát eziránt halasztásnak semmi oka fel sem merül.

Holló Lajos elsőrendű vádlott nem jelent ugyan meg, de a törvényszéki orvos kimerítő jelentése szerint, megjelenését alapos ok nem akadályozta, minél fogva a tárgyalást Bartha Miklós II. rendű vádlott el-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. December 20.

Potya-Efendi.

Irta: Delavrancea.

Fordította: SZABÓ NÁNDOR.

[Vége.]

Igy szokott mesélni a vak, s mikor kielégítette hallgatóit, — mindnyájan kiáltják: „Egy ingyen kávé Potya-Efendinek! Éljen Efendi, ime egy ingyen lila gyermekéid és feleséged számára. Egy ingyen selyem-turbán legnagyobb fiad számára.

Potyára evett, potyára ivott, potyával gyűjtött pénzt, s kincse lassan, de folyvást szaporodott; s mivel egymásután temette el a kertbeli gesztenyefa tövének a lirakkal tele korsókat, annyira meggazdagodott, — hogy szülő-városában egyike volt a leggazdagabb töröknek. Mikor aztán jókedvében volt, — végig tapogatta fiainak és leányainak fejét, s megcsókolván őket, mondogatta:

Ibrahim fiam, a legnagyobb árboozhajtó veszem meg neked, s neked Munaah, egy egész ménest veszek; titeket leányaim férjhez adlak szép és gazdag pasákhoz, — de ingyen adjatok kávé, ingyen adjatok ételt, ruházatot és pénzt mindazoknak, kik borges bottal keresik az utat, mindazoknak, kikre nézve a világ, a benne létezéssel együtt, — örökös mély sötétségben uszik.

S boldog volt Potya-Efendi, ha kezével végig simogatta leányainak haját, ha meg-

pördörhette fiainak vékony bajuszát, ha rendre kérdezte őket s azok szokás szerint feleltek:

- Melyik magas közületek?
- Ibrahim.
- Melyik a barna?
- Munaah.
- Melyik a tüzes szemű?
- Zuleika!
- Melyiknek szeme olyan, mint a mély és csendes tenger?

— Fatimeé, atyánk, Fatimeé, legszebb leánya azon atyának, ki őt nem láthatja.

— Allah lásson benneteket helyettem, gyermekeim, hogy potyára adhattok ételt, italt, ruházatot és pénzt mindazoknak, — kik nem láthatnak benneteket.

S örömben kezei közé veszi gyermekeinek fejét egyenkint, s világtalan szemeit arczaikra irányítva, így szól külön-külön mindenikhez:

— Ibrahim atyámhoz hasonlít, Munaah hozzám, Zuleika anyámhoz és Fatime olyan lehet, mint volt anyja akkor, mikor először szorított kezét velem. Megmondotta nekem a hogia (török pap, tudós) milyen szép, én pedig tudom milyen jó.

A jó öreg felesége ilyenkor sirtörömben s megsugá gyermekeinek, hogy atyjuk, folytonosan tapogtatván őket, mindeniket eltalálta, kihez hasonlít.

Egy napon azonban vége lett — ha csak rövid időre is — Potya-Efendi boldogságának.

Mint rendesen, ez alkalommal is elment

a kertje végén levő gesztenyefához, s tapogatván a helyet, hol kincseit elástá, csakis mély gödrökre akadt. Valaki utána lesett s ellopta a pénzzel telt korsókat. S az öreg, emelt kezekkel így kiáltott fel:

— Allah! először óhajtom most, hogy újból meggyujtsd szemeim világát! Allah, esküszöm: megismerem, ha megláthatom!

A megijedt gyermekek atyjukhoz futottak, az öreg pedig, annélkül, hogy ők valamit is értettek volna belőle, így szóla:

— Azok, kik látnak, ne ragaszkodjanak azokhoz, kik nem látnak! Tegnap megéreztem azt, ki engem látott; megállottam és mondtam: „azok kik látnak, birhatják azoknak kincseit, kik nem látnak; de a kik nem látnak, soha sem birhatják azoknak kincseit, kik látnak!” S az illető megállott, semmit sem hallottam többé, de mintha folyvást szívemre lépett volna valaki; lépteit nem hallottam már, de fájtak; éreztem azokat hágerinczemen, fejem tetején, s őt mélyebben, mélyebben lelkembe sülyedni.

S kiabálni kezdett az öreg s a levegőben fenyegetőzni hosszú, sima horgas bottal.

— Ibrahim, elstlyedt a hajód! Munaah, szétfutott ménesed! Zuleika, Fatime, pasáitok szolgál a pasák szolgáinál! Ibrahim, vezes a kávéházba, s ne kerüld sem a sarat, sem a gödröket!

A mikor Potya-Efendi belépett a kávéházba, hahotával kezdte nevetni, mindnyájan kik szerették, mondták:

— Eljen Efendi! Rég nem beszéltél el nekünk valami tréfás dolgot. Tudd meg, ha

jól megnevettsz: szegényen jöttél, de mint gazdag ember fogsz hazamenni.

— Ugy van, — felel az öreg, — úgy van s az én adomám így kezdődik: igaz emberek a vakok!

— De hát a nem vakok? — kérde egy öregebb török.

— A kik nem vakok? — szól Potya-Efendi nevetést színelve, — azok olyanok, mint Allah: adnak is, vesznek is; a gazdag embert szegénynyé teszik rövid idő alatt, sőt néha — mint éppen Allah is — a szülőt ütik s a gyermeket találják! Az én gyermekeimnek nem kell aggódniok, mert kertemben nemcsak egy fának vannak korsói, melyből gyökerei ihatnak.

A vak nevetni kezdett s a törökök közül az egyik, a ki nemrég óta tartózkodott a városban, elpirult és sottogva szóla:

— Megtebolyodott szegény öreg!

Aztán azokhoz fordult, kik sárga, hosszufüldü ibrikben a kávé főzték és monda:

— Egy potya-kávé Potya-Efendinek!

Potyá-Efendi soha sem hallotta volt ezt a hangot; figyelt.

S a mint elkezdette a kávé szűrsőlni: fulladozik, köhög s a kávénak felét magára önti; aztán lassan az asztalra teszi a csészét s a kávé-gyerekeknek így szól:

— Vezess ahhoz, a ki megajándékozott, meg akarom köszönni.

A gyermek megfogta a karját s oda vezette. A vak kinyújtá kezét, a másik pedig, irul-pirul s reszkette nyújtja oda a magáét.

Mihelyt Potya-Efendi megragadhatta a karját, belesípészkedett s kiáltani kezdett:

— Efendi-k, efendi-k, jó emberek, Allah örízze meg szemeitek világát, hogy láthassátok ki közeledik hozzátok! Ime ki lopta el a kincsemet! A kávé, melyet az előbb ittam, nem volt potyára; egész életemben potyára ittam s sohasem fulladoztam tőle; ma ittam először saját pénzemből s azért fulladoztam!

Sokan nevettek, de az öreggel, a ki szakadatlanul kiáltá: „nem volt potyára a kávé”, — nem bírtak s elvitték mindketőjüket a bírósághoz.

A bíró bámulva hallgatta az öreg panaszt s moudá:

— Hiszen te vak vagy, hogyan ismerheted fel azt, a ki pénzedet ellopta?

— Ha potyára lett volna a kávé, feleli az öreg, nem fulladoztam volna tőle — az én pénzemből volt az, s nem lévén szokva saját pénzemből inni, fulladoztam tőlem. S aztán e ki oly hamarosan tisztelt meg más, az nem tisztességes ember.

A bíró hitt a vak ember feltevésében s a vádlottnál házkutatást tartván, megtalálta Potya-Efendinek minden pénzét.

S Potya-Efendi sok évig élt még boldogul, — mulattatott másokat s tanácsot osztogatott mindenkinek, de soha sem fogadott el potyára többet senkitől semmit, s a mikor megtörtént, hogy rosszul nyelt, a többi törökök nevetve mondták:

— Ez nem potya, Potya-Efendi, úgy kell lenni, hogy saját pénzed ára.

Es nem bánta, hogy vak, mert az embernek olyannak kell lennie, a mint Allah lennie engedte; s aztán Ibrahimnak meg volt

len a szokott rendben az eljárási szabályzat 29. és következő §§-ai, Holló Lajos I. rendű vádlott ellen pedig a 81. §. értelmében megindítják.

Ennek alapján kérem Holló Lajos védőjét hagyni el a védői széket.

Visontai Soma védő elhagyja a termet. Ezután megtörténik az esküdtzsek megalakítása. Ugy a védő, mint a vádló elnek visszavetési jogukkal. Az első 6 esküdtet a közzaváló vetette vissza; végre kihuzák Goldziecher Ignác nevét.

— Elfogadom, — szól a közzaváló.

— Nem kérem — felelt Polónyi Géza, zajos derűtséget keltve.

Végre a védő 11. a közzaváló 10-szer élven visszavetési jogával, megalakult az esküdtzsek, és pedig következő tagokból: Csajághy Béla, Frey Mór, Matuskalstván, Wotrasi Adolf, dr. Csillag Zsigmond, Del Medico Agoston dr. Adler József, Randó Vilmos, Knitzky Gyula, Fejérpataky László, Megedder Sándor, Quittner Vilmos rendes és dr. Müller, dr. Komlósi Agost és dr. Davida Miklós pótagokból.

Elnök: Most felhívom az esküdtteket, tegyék le az esküket!

Csillag Zsigmond dr.: Méltóságos elnök ur! legyen kegyes az esküdtti tiszt alól felmenteni, mert én esküt nem teszek. (Mozgás.)

Elnök: De miért?

Csillag Zsigmond dr. esküdt: Mert az esküforma elmondása meggyőződés ellen van!

Elnök: Mi a vallása?

Csillag Zsigmond dr.: Felekezeten kívüli.

Elnök: Az esküt az 1848. törvények megállapítván, felhívom ismételt, tegye le az esküt!

Csillag Zsigmond dr.: Tiszteletteljesen megtagadom!

Elnök: Tanácskozva a bírakkal. kihirdetem az ítéletet, a mely szerint Csillag dr. az esküdti tiszt betöltésére képtelen. Őt tehát elbocsátom, s behívom az első pótagokot, Müller drt.

Polónyi Géza az ellen kifogást emelt, mert potesküdt behívásának csak az esküdtzsek megalakulása, illetve a tárgyalás megindulása után van helye. Kéri a rendes esküdt sorsolásának folytatását,

Elnök: Jegyzőkönyvbe vétetik, de ez intézkedésem nem érinti

Elnök: Az eskü letétele után a vádlottak az általános kérdésre hallgatja ki, Holló Lajos elmakacsoltatván, csak Bartha Miklóst szolítja a törvényszék elé.

Bartha a Miklós előadja, hogy Udvarhely megyében Rugonfalván született, kávinista, 48 éves országyűlési képviselő, nős, hadkötelességének a 12-ik huszárezrednél eleget télt, büntetve háromszor volt: kétszer párbaj vétség miatt egyszer az esküdtzsek ítétele el becsületértéérté miatt.

Elnök: Fél két óra lévén azt hiszem, jó lesz egy kis tárgyalási programot adni. Először is megállapítjuk a szerzőség kérdését, azután meggyőződünk arról, jelen vannak-e a tanuk s azgyálátérre a bizonyítási eljárásra, szünetet tartunk. Szünet után a védőnek adok szót, hogy minden irányban megtehesse előterjesztéseit.

Polónyi Géza: Csak azt nem tudom, mikor tetszik szót adni?

Elnök: Mindjárt a szünet után. Most tehát megállapítjuk a szerzőség kérdését.

Bartha Miklós urat a bíróság elé idézem.

Bartha Miklós előre lép.

Elnök: Ki írta azt a cikket?

Bartha Miklós: A botrány című cikket én írtam.

Elnök: Azzal a célzattal, hogy az egy politikai lapban közöltesse?

Bartha Miklós: Azzal a célzattal.

Elnök: A kézirat elveszett, nem tudja hol van. Talán elkallódott?

Bartha Miklós: Nem szolgálhatok.

Elnök ezután arra vonatkozólag, hogy Bartha kijelentette, hogy Wekerle Sándort nem akarta sérteni, felolvassa a vizsgálóbíró előterjesztését, melynek bevezetése képen fel van említve a volt miniszterelnök neve, kérdi, hogy ezt nem olvasta-e fel előtte a vizsgálóbíró.

Bartha Miklós pozitíve nem emlékezik, ő csak azt mondotta el, hogy minő észrevételeket és érzéseket keltett benne a vádlóval; jó lelkiismeretére mondhatja, hogy abból egyáltalán nem vette ki, hogy Wekerle Sándor személyében érzi magát sértve, ő mindig azt hitte, hogy a kormány indította ellene a pert.

Elnök: Holló Lajos ellen a makacssági eljárás folyik, tehát felolvastatja a vizsgálóbíró elő tett vallomását, a melyben a szerzőséget elismeri, de fenntartja a bizonyítási jogát és e végett többrendbeli irat és szakvélemény beszerzését kéri.

Felolvassák ezután Holló Lajosnak egy beadványát, melyben jelenti, hogy az Óriási Korruptio cikkek végén közölt okmány nem az ő kézírata, hanem azt dr. Rusnyák Samu és Bloch Manó urak fogalmazták; felolvassák Holló Lajos egy második beadványát is, — melyben az eredeti kézirat betérjesztésére 8 napi határidőt kér.

A lapszámok közötti eltérés a nyomda változtatással konstataálván, jelenti az elnök, hogy a szerzői kérdés el van döntve, egyéb bizonyítékok nincsenek.

Polónyi Géza konstataálni kívánja, hogy a vizsgálóbíró elrendelte több adat beszerzését, így a rendelkezési alapra vonatkozó számadásokat.

Elnök: De kérem, halasszuk ezt a bizonyítási eljárást. — Itt csak a szerzőségről van szó.

Polónyi Géza belenyugzik.

Ezután behívják a tanukat annak konstataálása végett, hogy kik vannak jelen.

Hiányoztak: Apponyi Albert gróf, Károlyi István gróf, Ivánka Oszkár, Szakalla Oszkár.

Mikor az elnök Horn Mór nevét kiáltotta, közbeszólt valaki az esküdték közül:

— Meghalt.

Polónyi Géza: Mit csinált? (Zajos derűtségek.)

— Meghalt, — felelt az elnök — itt van a halotti bizonyítványa, csak a halál napja nincs benne.

Az elnök azután megmondva a tanuknak, hogy 5 órára jöjjenek vissza. A tárgyalást félénnyig felfüggeszti.

— Nem, nem! — kiáltá, Én nem tudom, alig értek abból valamit; a férjem nem akarta megmondani nekem. — Bár mi történt, mindent el lehet fedezni. Egy testvérnek mindent megbocsátunk, ugy-e?

És körölg nézett Náthánáelre, a ki mozdulatlanul állott mellette, nagy verejtékek cseppekkel homlokán, ámbár a vonásai még mindig nyugodtak voltak.

— Atyám, ez igaz, sugta az ifjú. És rajtam kívül senkiem tudja azt és én az atyám becsületét megóvtam, hogy ő egykor a saját becsületét visszaszerezhesse. Talán megteszi. És ne feledje, hogy ő az atyám fia, első szülöttje az anyámnak.

Csillag Agáta! folytatá Náthánáel, a mint a beteg arcára változott látott jönni. Most ne mondj többet. Hagyj magamra, hogy egyedül én beszéljek az atyámmal.

Azzal a komoly gyöngédséggel, melyet mindig mutatott iránta, megfogta a felesége kezét, az [ajtóhoz vezette és azután bezárta azt.

Mélyen meghatva, de megnyugodva abban, hogy a férje azt fogja cselekedni a mi helyes és igazságos, Agáta engedelmeskedett és lement a lépcsőn.

A testvérek mind a dolgozó-szobában voltak összegyűlve. Marmaduk is ott volt, de ő a család kesergésében kevés részt vett, kivéve, hogy az ő saját Harriettjének a bánta felett folytonosan örködött. Valery Anna nem volt ottan.

Harper Frigyes elkülönítve ült a többiekől. Az előbbi indulat kifejezését komor mogorvaság követte, ő nála egy érzélem sem tartott hosszasan, legalább nem ugyan abban az alakban. Harriett és Eulália nagy kíváncsisággal vizsgálták az idősebbik fiavérket, kinek jelenléte a családja között oly rejtélyes kellemetlenséget látszott okozni. — Gyansan néztek rá, mintha valami olyan

Fél négy órakor Zsitray megnyitja az ülést, jelenti, hogy az esküdték üzenni akar-nak kifelé, felakargya olvasni leveleiket.

Polónyi Géza: Én kérem abszolúte nem kívánom a felolvasást.

Elnök: Meg méltóztatnak bizni bennem? (Ugy a védő, mint a vádló igenlőleg int.) Az elnök erre felolvassa az összes leveleket és azután felszólítja a védőt, hogy összes kifogásait az eljárás ellen adja elő, mert csak egyszer lesz joga szólani.

Polónyi Géza: Tek. Sajtóbíró! Mélyen tisztelt esküdték! Ha valaha volt a budapesti esküdtzsek előtt politikai per, pedig volt elég, ugy ez a per bizonyosan az. Önök, melyen tisztelt esküdték, midőn, a negyed végén teljesítik hazaíás kötelességüket, tudják, hogy a sajtóperekben rendesen a harag, emberi gyengesség vezeti a szereplő feleket. Jól meg kell ettől különböztetni a politikai pert, mert a politikai természetű perben az embernek alacsonyabb szenvedélyei nem kerülnek felszínre, itt mindig a közös hazának érdeke, ez a drága, féltékenyen őrzött kincs vezeti a cselekedeteket.

A legfontosabb, hogy a demokrácia, az iutenczió megállapítása minden kétséget kizárólag történjék egy a bíróság, mint az esküdték előtt.

Kifogást emelek tehát a vád ellen. Kifogást emelek elsősorban azért, mert a két cikk ellen intézett per egy perben nem tárgyalható, szóval, az összesítés ellen emelek kifogást.

Ezen közleményben Wekerle Sándor sem személyében, sem mint miniszterelnök érintve nincsen, azok pedig, a kik érintve voltak, nem éltek jogukkal, a kereset benyújtására a kormány meghatalmazást nem adott és miután a törvényszabta határidő, mely alatt a kormány a minisztertanács hozzájárulásával pert indíthatott volna, letelt, ezen ügy bírói üldözés tárgyát nem képezheti, az elévülés alapján.

Harmadsorban, ha ezen törvényekre alapított kérelmeim nem volnának teljesíthetők, halasztási kérelmet is fogok előterjeszteni.

Mindenekelőtt az összesítés kérdésével foglalkozik. Itt a helyzet az, hogy két külön lapban megjelent két cikk, az egyik Holló Lajos aláírásával, a másik pedig Bartha Miklóséval. A felelősséget cikkeikért teljesen elvállalták. Az összesítés kérdésében eddig a vádlottaknak nem volt alkalma kifogásait megtenni. Hivatkozik ezután elsőben a büntető törvényre, a mely nem ismeri a személyi összesítést, hanem csak a tárgyi összesítést. A bűnper egyesítésének elmélete — ugymond — a természetes törvény szerint csak akkor áll fenn, ha egy és ugyanazon személy több büntetésre méltó cselekményt követett el. — De nincsen a világon olyan állam, a melyben a bünesetek tárgyi összefüggés alapján való összesítését megengedné.

A bűnperek összesítésének fundamentális alapja ugyanez a személy és több cselekmény. Itt van a bünyádi eljárás, a mely ugyanezt határozza, ott van az új bünyádi eljárási javaslat, a mely ugyanezt kontemp-lálja és itt van végül a kuriának egy döntvénye, a mely semmisségi indokul hozza fel a tárgyi alapon való összesítést. Aztán t. esküdtbíróság, nagyon fontos elvi alap ez a sajtótárgyalásnál. A sajtó tárgyalásnál alap-

joga a vádlottnak, hogy 12 esküdtet visszavethessenek. Ha már most Holló Lajos ma megjelent volna, akkor ezt a jogát a két vádlott csak felerészben gyakorolhatta volna és ugyan hova vezetete ez? Ha egyszer 24 ellenzéki lap támadna ugyanabban a dologban a kormány ellen, mi történik akkor? A 12 esküdt visszavetési joga helyet csak egy igen kis törtrész juthatna egyre-egyre. Ha egy és ugyanazon cikket többen írják elő, akkor ez egészen más.

Vagy vegyük azt az esetet, — folytatja — hogy az egyik cikk tényleg hamis dolgokat mond. Hát akkor az esküdték az ennek alapján keletkezett hangulat szerint bírálják el a másikat is? De itt van a mai eset. A sajtóbíró az azt találta, hogy Holló elmaradása nem indokolt. Ellene makacssági eljárás folyik. Az a cikk, a melyet ő irt, bizonyítás tárgyát nem képezheti, vele szemben csak a közzaváló indokai vétetnek figyelembe. Mi következik ebből? Ha vétkesnek mondják ki, akkor Holló Lajosnak joga van másik esküdtzseket kérnie; de tegyük fel, hogy önk legjobb meggyőződésük szerint Bartha is vétkesnek mondják ki. — Ebből megint az következnek, hogy Holló három hónap múlva új esküdtzsek elé kerül, elő-hozza a tanuit és bizonyítékait s esetleg fel is mentik. S akkor ott marad Bartha, a kit egy előbbeni esküdtzsek ítélt el s a kire ez ítélet teljes érvényű maradt. Már most mely tisztelettel kérdem, hogy az ilyen ítékezés nem szolgál-e most, mikor arról van szó, hogy az esküdtzsek behozassék az összes bűnyegyekre, nem szolgál-e érvül azoknak, a kik az ellen állást foglalnak?

Ezeknél fogva kérem az elnök urat, állítsa Bartha-t az öt törvény szerint külön megillető esküdtzsek elé.

Ebben a perben eddig Bartha csak a vád tárgyéknak tekintett. Csak olyan stíler kompagnon volt. A sajtóügyi vizsgálóbíró pl. hozott egy végzést, a mely a rendelkezési alap okmányait követeli be; a közzaváló azonban beleszólt a dologba, s korlátozta a bírói függetlenséget.

Kérdem, van-e joga a közzaválóknak egy vizsgálóbírói hatáskörének túllépésével vádolni. A vizsgálóbíró etámadás folytán, melyben a kir. ügyész a független sajtóbírórt részesítette, értésére adta végzésileg vádlottaknak, hogy öt nap alatt pótolhatják a vizsgálatot, a mennyiben adataikat terjesszék be hozzá, ellenkező esetben befejezi a vizsgálatot. Ez a végzés mai napig Barthanak kézbesítve nincsen, csak Hollónak. Kérem ennélfogva, kegyeskedjék ennek a végzésnek alapján Barthanak módot nyújtani, hogy bizonyítékait beszerzhesse.

Bartha Wekerlét sem személyében, sem miniszteri állásában meg nem sértette, mi-csoda megnyugvása lesz a közvéleménynek, hogy a független bíróság akkor ítélik Bartha fölött, mikor Holló nincs itt.

Elnök (közbeszólt): Nem tartozik ide. Polónyi: Nem szokásom ismétlésekbe bocsátkozni, kérem ennélfogva Bartha Miklós sajtópörét, a ki csak a második cikket írta, külön választani Hollótól, mert a tárgykonság nem lehet alkalmas arra, hogy együtt tárgyalassék.

Wekerle személyében ez a sajtópör megindítható nem volt, ő róla egyáltalán nem

volt szó, hanem a kormányról s annak összességéről.

Kérem tehát nemcsak meghatalmazás hiánya, hanem a btk. 270. §. alapján elévülés címén a további eljárást beszüntetni.

Polónyi felolvassa az idézett paragrafust, a mely szerint, — ha valaki a kormány ellen követ el becsületsértést, akkor csakis a miniszter-tanács s az egész miniszterium nevében indítható meg a sajtópör.

Most az a kérdés, ha ez a közlemény nem Wekerlével, hanem az egész kormány-nal foglalkozik, volt-e joga a közzaválóknak a minisztertanács felhatalmazása nélkül a vádat megindítani.

Elnök: Ne tessék ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert ez már nem tartozik a dologhoz. A cikk taglalását nem engedem meg. Ezt a kérdést tessék elejteni. Tessék a bizonyítási eljárást megkezdni, ne ily mellékes kérdéssel foglalkozni.

Polónyi: Be akarom bizonyítani, hogy ezt a pert tovább tárgyalni nem lehet. Ez a per elévült.

Elnök: Ne tessék velem polemizálni bocsátkozni.

Polónyi: (hevesen) Kérem, ne tessék a védelmet megszorítani. Bizonyító eljárásnak itt nincs helye és ezt be kell bizonyítanom. Más, ha a törvényszék ettől eltelt, de addig míg el nem tilt, kötelességem bebizonyítani, hogy ez az ügy elévült. A cikk világosan a kormányról mint ilyenről, nem pedig Wekerléről szól. Ezt mondja világosan a vádló is. Már pedig, ha a kormány van meg-sértve, és a minisztertanácsai meghatalmazás a törvényszék előtt nincs, törvényes határidőn belül nem is pótolható, kérem Bartha Miklósra nézve a további eljárást elévülés címén beszüntetni. Az esetben, ha ezt a kérelmemet a törvényszék nem teljesítene, a tárgyalás elhalasztását kérem először, hogy Bartha Miklós megfelelően a vizsgálóbíró azon neki mind a mai napig nem kézbesített végzésének, hogy bizonyító okmányait „ő nap” alatt betérjesztthesse. Azonkívül kérem annak igazolását, hogy Bartha értesítve, Horn Mór elhalálózásáról annak helyetteséről gondoskodhassék, azonkívül kérem Skála Oszkár, Ivánka Oszkár, Apponyi Albert gróf és Károlyi István gróf megidéztesét, s kik a tárgyaláson meg nem jelenhettek. Ezeknek kihallgatása okvetlenül szükséges, mert ő meghallgatásuk nélkül ebben a perben nem ítéltető, míg e kérdések elintézte nincsenek. Ezért az összesítés kifogásolása, az elévülés címén és a halasztás kérelmezése alapján kérem a mai tárgyalást beszüntetni.

Elnök: Még a 268. §-ra vonatkozó sziveskedjék nyilatkozni.

Polónyi Géza: Ugy látszik elnök kevésli előterjesztésemet. (Derűtségek.) Ha törvényszék nekem megengedi, hogy Hien nyi Károly ellen bizonyíthassak a végzés leg nekem megadandó joggal élni fogok, meg lehetek vele. De Wekerle ellen nem bizonyítok, mert róla az inkriminált cikkben sincs.

Elnök megjegyzi, hogy Visontai Soma védő a Hollóra vonatkozó per tárgyalását ugyanazon tanuk megidéztesét kérte, mint Polónyi.

Havass Imre királyi főügyész alig tart szükségesnek, hogy felszólaljon, — de meg-

a legnagyobb árboczu hajója, Munaahnak a leghiresebb ménese; a tüzes szemű Zuleika, s a kék szemű Fatime két pasához ment férjhez, kik híresek voltak az egész messzse terjedő birodalomban, melynek folyam-partjai rozsákkal, ciprusokkal fedvék.

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

XXV.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica (Folytatás.) (94)

— Végre egy nevet mondott, ugyan azt a nevet, melyet egykor a fiatal apa oly büszkén adott az első szülöttjének, — és most ugyan annak az atyának a haldókló ajkai atók kisérétében lihegett ki — „Frigyes”.

Náthánél és Agáta irtózálat néztek egymásra. Mint a kettőn tudták hogy az öreg Squire az első szülött fiát akarta elizni a halálós ágya mellől.

Agáta ösztönszerűleg megfogta és le-tartotta a hűdött kezeket, melyeket a beteg az ég felé próbált emelni — de nem imádkozásra!

— Atyám, ne mondja — ne is gondoljon olyan borzasztó dolgokat. Akár mit tett ő, bocsásson meg neki!

az isten szerelmért kérem bocsásson meg neki!

Az öreg Agátára nézett, és izgatottsága növekedni látszott. Agáta azt gondolta hogy ez az atyai büszkeség miatta volt, mert attól félt, hogy ő az idegen, tudja haragjának az okát.

nagy hibát követett volna el, a miről közöbűtök senki sem tud semmit. Egyedül csak Mari, a ki ő utánna volt az idősebbik, bátorodott néhány nyájás szót szólni hozzá és az ő kényelméről gondoskodni.

Igy ült a család, Agátával közöbűtök, egy oránál tovább. Senki sem gondolt a le-fekvésre. Mindnyájan együtt voltak, nagyon csendesen és szomoruan, Harper őrnagy folytonosan veltük volt, ámbár agyál szözlött és ő hozzá sem szoltak. Ő idegennek látszott az atya házában.

Egyszer, midőn néhány percze az Elizabeth szobájába ment, ő már volt ottan jóval az-öltt hogy a többiek a megérkezéséről tudtak volna — Mari, az ő hosszadalmas modorában adomákat kezdett a Frigyes gyermek koráról mondani, hogy ily szép volt és mily hamis, és hogy mikor csintalanságai miatt büntetést állott ki, hogy vitt ő titokban az Elizabeth segítségévé, kenyeret, mézet, és almát a Frigyes haló szobájába.

És a jó, egyszerű Mari megtörölte a könyves szemit mindegyre ismételve — „Szegény Frigyes!” — Ő soha sem gondolt rá mint „Harper Frigyes őrnagyra” ő előtte mindig csak „Szegény Frigyes!” volt

Agáta többször lopozott fel a lépcsőn annak e szobának az ajtajához, mely a ház szomorú rejtélyét magába zárta. Az mindig be volt zárva, de felülről a Náthánél hangját hallotta — az ő szelid, jóságos hangját nyugodtan beszélve az ágy mellett.

— Én soha sem láttam ehhez hasonlót, — mondá a kocsis felesége, a ki az ajtón kívül ült. Eppen olyan szépen tud el-bánni a Squireval, a hogy a szegény jó asszonyom tette. Eppen úgy beszél mint az édes anyja.

Az öreg asszony szemeiből látszott, hogy egykori urnőjét mindenben a tökéletesség mintá képenek tartotta.

Agáta leült melléje a lépcsőre, a kűnt zugó szelvést hallgatta, a mint a völgy felett, melyben Kingcombe Holm feküdt, sivitva rohamt el, mint ha szárnyain kész volna az elszálló lelket magával ragadni.

— Borzasztó éj volt meghalni benne. Agáta érzékeny volt annak minden borzalmára. De mindennek felett még a közeledő halál árnyéka, a jövőtől való félelem és a jellemben érzett aggály felibe emelkedett egy gondolat — a férjére való gondolat.

Az nem adott neki fájdalmat — nem adott örömet — de ott volt, egy látható kép szívének a félig világított kamarájában nyugodtan ültve, és szívének minden érzelmének a lábához borult, mint a templom papnői a lefátyolozott Isten előtt.

Végre Náthánél kinyitotta az ajtót. Olyan volt, mint a ki erős küzdelmen ment keresztül és győzött, de nem csak a külső, de a benső dolgokban is. Az arca nagyon sápadt volt, de egyuttal a győzelem nyugalma sugárzott azon. Agáta felállott, hogy elibe menjen.

— És te ily hosszasan várakoztál reám? Jó gyermek!

Mosolygott, de ünnepélyesen, mintegy annak a jelenlétének a benső érzetével, a mi minden dolgot egyenlővé tesz — minden nehézséget szelidit és minden szenvedélyt lecsendesít.

— Tudod, hogy hol van a testvérem? — kérde Náthánél.

— Lent a többiekkel.

— Leszel olyan jó és felhírod?

Agáta félig hiteltlenül nézett fel a férjére.

— Sikerült a szándékom? Mindent jóvá tettél?

— Igen.

— Oh, milyen jó vagy, — milyen jó!

Megragadta a férje kezét és mego-kolta, míg szemei könnyben usztak, azt leszaladt.

Valery kisasszony találkozott vele, az folyósóból jöve, hol az Elizabet szobái voltak. A szokott kérdést váltották?

— Hogy van a Squire?

— És Agáta azt mondta:

— Anna, ürtljön, velem! A férj Harper őrnagy után küldött.

Anna megszorította a kezét és monda:

— Menj édesem, mond meg neki, az Elizabeth szobájában van.

— És Agáta ott találta őt, bánattól sújtva a szép, vidám Harper őrnagyot, a sem jóban, sem rosszban nem volt állás-soha. Ott ült, lehajtott fővel, rendetlenség jött hajjal, melyben most a szürkesség feltűnően látszott. A redők még láthatóbbak voltak, melyeket az élvezettel telt élet mélyebben vésett a szája körül, jelölté ann hogy mily közel volt hozzá az aggkor. oldala mellett, szeliden beszélve és testvé kezét kezeiben tartva fektűt a nyomot testvér, talán az egyedüli élő lény, a ki igazán szerette.

— Harper őrnagy! — mondá Ag szeliden, kezét a sógora vállára téve. Szegény megtört ember, a ki az aggkor kit-bén volt! Most nem félhetett Agáta at hogy az őrnagy azt gondolja, hogy ő szemes belé.

— Nos, mit akar?

— Azért küldtek, hogy vezessen atyjához.

Harper őrnagy kételkedve nézett de Agáta ismételte az üzenetet.

— A férjem küldött, az atya látni-vánja őnt. Jöjjön.

(Vége köv.)

— Kér, ne hogy a védelemnek egy alap-
talan kérése a bíróság elé terjesztessék. Nem
fogadhatja el azt a felfogást, hogy az össze-
tűzésnek helye nincs, és ő kénytelen úgy a
makacs Holló, mint a jelenlevő Bartha ellen
bíráskodni, — mert úgy a 16-diki, mint a
17-iki szízek teljesen azonos tárgyi tényalla-
mokat szolgáltattak, akkor mikor azt állítják, —
hogy a királyi várpalota visszaélése után jött
a mostani vállalkozók kezébe, — s ez által
egyesen Wekerle Sándort támadják. Nagy-
bírhosszal és még nagyobb hanggal a távol-
levő Hollót támadja meg s azt mondja, hogy
a tárgyalást is meg kell tartani, ha azt nem
teszik, akkor ő fogja kihallgatni, mert az ő
oldalán van az igazság.

Polony Géza úgy tudja, hogy el-
járásról, a per megtartásának lehetősége-
ről beszélt, nem pedig a keresetügyi jog
szabályairól. Bemutatja Wekerlenek egy a kép-
viselőházban elmondott nyilatkozatát, mely
szerint ő a dolog érdemére nézve nem intéz-
kedhetett. Intézkedett a fővárosi közmunkák
tanácsa melynek elnöke báró Podmaniczky
Frigyes, szabadelvű párt elnöke kit megint
nem Wekerle, hanem valamely miniszterium
nevezte ki.

Elnök: Ne tessék ilyen részletekbe be-
csúszkálni. Azt majd annak idején a bizonyi-
tási eljárásnál előterjesztheti. Így csak időt
pocsékolunk. Tessék elmondani, hogy mit
akar bizonyítani.

Polonyi (indulatosan): Az igazsá-
got s törvényt (Eljenzés a hallgatóság kö-
rében).

Elnök figyelmeztetem a karzatot, hogy
ki fogom triteni, ha tetszésének, vagy nem
tetszésének kifejezést ad.

Polonyi Géza érthetetlennek tartja
hogy minden szavába belekötnék. Ez ellen-
zik 25 éves praxisa alatt szerzett tapasztalá-
sával. Ő különben csak annyit terjeszt elő
mennyit ő tart szükségesnek és helyesnek,

Ezután a bíróság visszavonult, hogy
határozzon Polonyi Gézáknak az elhalasztásra
vonakodó kérésére.

Hosszas tanácskozás után a bíróság a
halasztást minden irányban megtagadta.

Ekkor felállott Polonyi Géza; az elnök
azonban tőle megvonta a szót.

Most Bartha Miklós kijelentette, hogy
miután neki nem engedtek alkalmat a bizo-
nyításra, a védelmet pedig akadályozzák: ő
tovább nem küzd, a védelemtől eláll és vé-
dőjétől is megvonja a megbízást.

Polonyi Géza erre a tárgyalási termet
elhagyja készül.

Az elnök Polonyi Gézázt figyelmezteti
az ügyvédi perrendtartás 222. §-ára s fel-
szólítja, hogy maradjon.

Polonyi kéri az elnököt hogy más pa-
ragrafnusra hivatkozzék, mert ez erre az eset-
re nem alkalmazható.

Minta-férj.

(Rendőri-hír).

Ma reggel a rendőrségnél bejelentette,
hogy az asszony eltűnt. Mikor ott vége volt
az alapos kihallgatásnak, megjelent a szer-
kesztőségbe is.

— Mondták kérem, hogy ide jöjtek,
kezdé.

— És miért?

Mert hát minden belekerült az újságba.
— Jól van jól, de mit akar?

Csak úgy meglobálja a nagy fejét és
gyanakodva néz körül, mintha azt ügynél,
hogy nincs-e illetéktelen hallgatózásnak ki-
téve. Egy pillanattal gondolkodik. Hol is le-
hetne jobban kezdeni. Végre így szól:

— Tegnap este a színházba ment. Vár-
tam 10 óráig; vártam tizenegy óráig is, de
csak nem került haza. Ekkor már magam
néztem utána, hogy mi történt vele? Senki
sem hallott hírt róla.

Mélyen sóhajtott és ismét gondolkodott.

— Attól tart, hogy a vízbe ugrott?

— Nem bolond a — felelt méltatlan-
kodva.

— Talán öngyilkos lett.

A nagy mihaszna ember keserűn mo-
solyog és úgy felel:

— Esze ágában sincs!

— Aztán mi baja kelmednek.

— Hát kéremalásan a dolog úgy le-
het, hogy régen ismerősök már a Já-
nossal. Sohajtóztak egymásnak a fülém hal-
latára is. Tegnap igen nyugodtak. Ebből tu-
dom, hogy nem lett öngyilkos az asszony.

Más uton jár az kérem áson.

— Ahá, tehát a bizonyos János-
sal megugrott ugy-e?

Az ember úgy néz, mint a ki semmit
se ért és lassu hangon mondja:

— Dehogyan ugrott kérem.

Nem ugrott az sehová kérem csak úgy
szépen elcsúszott a Jánoshoz.

— Jól van no, — mondjuk neki, —
most már azért jött, hogy nehogy kiürjünk az
esetet.

Az ember kerek nagy feje ismét
meglődul . . .

— Olyan formát akarok de még se azt.

— No csak!

— Tessék kiírni, azt a hibát, mer okul-
hat abból, ha újságba látja, de ne tessék a
nevét belényomatni.

— Már miért ne?

— Mert kutya ám a János és ha el-
szakad tőle, megint hozzám pártol. Nem sze-
retném ha sokan tudnák. Én magam csak
eltakarom valahogy a szégyenét.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 20

4% pótdó. Ennyiben állapította
meg a pénzügyi szakosztály Kolozsvár
város 1896. évi pótdókját. Az idén
48% volt, így tehát a jövő évre 7%
esés mutatkozik. Pedig 10,000 frt vé-
tetett föl föltételeken a szervező bi-
zottság rendelkezésére; 5000 frt a
külvárosi utak javítására; 5000 frttal
több az előre nem látható
rendkívüli kiadásokra; 1200 frttal több
a mentőegyesületnek; 400 frt a
társai legelő javítására; 200
frttal több a mezői kutak készítő-
sére; 1000 frt a polgármesteri
szoba, mint a város fogadó terme
modern berendezésére stb. Ellenben
törölt a szakosztály 7100 frtot, mint
megtakarítást. Ez a kedvező eredmény
azonban csak 1896-ra mutatkozik. Azou-
tul a küszöbön és elháríthatatlan al-
kotások miatt, melyek közt első he-
lyen áll az egységes burkolat
kérdése, oly kiadásokra lesz szükség,
melyek fölött előre komolyan kell gon-
dolkozni. A fenti összegben nincs ben
a vízvezetési költségek törlesztési
hányada és még sok egyéb oly nélkü-
lözhetetlen kiadás, a miket majd mind
kölség útján lesz szükség létesíteni
és pedig közel jövőben. Azért nem le-
het eléggé helyeselni a szerző bizott-
ság kiküldését, melynek munkája nyom-
ban foghat a város közigazgatásában
oly rendszer kifejlődni, a mi maga
után fogja vonni a közgazdasági ki-
bontakozást. Ennek pedig eljött
az utolsó ideje. Nem lehet tehát
eléggé méltányolni a városi kör
buzgó és odaadó föllépését, a mely or-
szágos pártpolitikától menten a hely-
zetben javítani és Kolozsvár város fej-
lődését a krízisektől megmenteni ipar-
kodik.

— **Egy édes anya gyásza.** Irtuk volt,
hogy az Emke minő buzgó lelkes tisztviselőt
vesztett közlebről Schrödl Józsefből, kinek
munkásságáról az egyesület választmányi gyű-
lésének jegyzőkönyve is megemlékezett. Édes-
anyja, öv. Schrödl Jánosné most, a ki fiában
egész családját támasztást elvesztette, 200
frt alapítványt tett fia emlékére az egyesü-
letnél, melynek munkása volt. Schrödl József
maga még életében tett volt 100 frtot kor-
rán elhunyt neje emlékére; egy az anyja is,
második fia, néhai ifj. Schrödl János emlé-
kére 100 frtot. Így a család már 400 frttal
járult a Schrödl név megörökítésére, mely a
módszeri tekintve, mivel az E. M. K. E. al-
apítói névsorát kezeli, a legbiztosabban ma-
radandó. Hiszen a haza is anya, és ne tartaná-
azokat számon, a ki őt szeretik?

— **Színház.** Tegnap este Iványi Jenő
első fellépte volt a „Veleneczei kalmár”-ban.
Ennek a nehezen meghatározható drámai
fajnak egyedüli, erőteljesen jellemzett, centrál-
is szerepét játszotta, a Shylockot, a zsidó-
úzt. Iványi színészi egyéniségét jól ismeri
közönségünk. Azt is tudja, hogy a termé-
szet megtagadván tőle a művészi tulajdo-
noknak minden különösebb báját, csügged-
hetetlen tanulással, erős ambíciójával ipar-
kodik a természetet mostohaaság feladatni.
Ez az a szorgalom feltétlen dicséretet érde-
mel. Igaz ugyan, hogy Shylockján nagyon
tulságosan is meglátszik a tanulmány, ala-
kitása akadémikus, kissé nehézkes volt, amde
az egység és az általános benyomás nyugalma
nélkül is valóban kitűnő alakítást nyújtott.
Szenvedélyének erősségében nem volt meg
ugyan a fokozatos skála, de drámai kitűrései
megrendítették s az utolsó jelenetben a nyu-
galom, az erő fenségének határaihoz is kö-
zelgett. Kár, hogy hangja játékaiban részle-
teit nem tudja követni s viszont arczjátéka
jobb, mint nem mindig igaz gesztusai. De
mindezen hiányokat a szorgalom és a mély,
gondos tanulmány megenyhítette és Iványi
a közönség tapsait valóban kiérdemelte.

A többi szereplőkről alig lehet szóla-
nunk. Hiszen a Shylockot és Gobbot kivéve
egy darabjában sem próbált Shakespeare
ennyi gyalulatlant, szintelen alakot. Így azután
könnyen meglehet magyarázni, hogy a leg-
több alak járt-kelt, beszélt, de nem játszott
semmit. Beregi mint Antonio nyugodt volt.
Góth Bassanio csak azt bizonyítja, hogy a
szerelmes más mint a bouvivánt és a kettő

annyira különbözik egymástól, hogy ő ezt a
kettőt egyformán ellátni nem képes. Gobbot
Vendrey jól adta. Jessica személyesítője Pin-
térné jól nézett ki, de tulságosan hideg volt.
Egyébeken szerepében nincsen is semmi.
Meggyeri csinált még valamit Gratiano
szerepéből és csak a történeti hűség ked-
véért említjük, hogy Szolinszky Portiát,
Horváth Paula Nerissát adta. (Knr.)

— **Vendégiszereplés.** Igen jól teszi a
kolozsvári nemzeti színház igazgatósága, ha
nem várja be virágvasárnapját, hanem most
már hozzálat a társulat szervezéséhez. Ez
legcélszerűbben úgy érhető el, ha a vidéki
színházak kiválóbb erői meghívataknak vendég-
szereplésére s így alkalmat adnak egy a kö-
zönségnek, mint a sajátjának elmondania a
maga véleményét. Ez az eljárás az igazga-
tónak is megfogja könyvitelni a szerződte-
sekkel járó kellemetlen személyes kérdéseket
mert a társulat jelenlegi tagjai közül igen
sokak helyett másokat kell szerző-
tessen Meggyeri Dezső, ha azt akarja
hogy a közönség tömeges látogatásával a
színházat pártolja. Igen helyeselnék tehát,
hogy már most megkezdődne a vendég-
szereplések. E hó 23-án Fekete Rózsi, vez-
zett színkepedei növendék fog fellépni „Ró-
meó és Julia”-ban. A kisasszonyt jó hír elő-
zi meg s már több nagyobb drámai szerep-
ben adta szép jelét művészi tehetségének.
Ajánljuk a fennmوندottaknál fogva a kö-
zönség figyelmébe.

— **Álarczos bál.** Az egyetemi ifjuság
a múlt évi kitűnően sikerült Emke-bálon
felbuzdulva, régebben beszélt már egy álarc-
zos bál rendezéséről. Az álarczos bált a
menza-akademia javára szeretnék rendezni.
Tegnap e tárgyban az Egyetemi Körben ér-
tekezlet volt, melyen hosszas vita után olyan
határozatot hoztak, hogy előbb a közönség
körében tudakozódni, hogy miképpen fo-
gadnák egy álarczos bál eszméjét.

— **Doktori avatás.** Egyetemünk két fi-
atal, tehetséges orvosai hallgatóját: Meskó
Aladárt és Beckert Jenőt, mely utóbbit a ko-
lozsvári társas körökben szép cithera játéka-
ról, mint „cithéris doktor” ismernek, avatják
fel holnap déli 12 órakor az új jogi egyet-
em földszintén levő szigorló termében az
összes gyógytudományok tudorává.

— **A Mária Dorothea Egyet** holnapra
hirdetett felnyakasa a felolva ó betegsége
miatt az ünnepek utánra marad.

— **Nyilvános köszönet.** öv. Schrödl Já-
nosné szíves volt kedves fia József emléké-
re, az önk. tüztöltő egyet részére 10 forin-
tot adományozni. Fogadják a bánatos jó anya
egyletünk részvétét és hálás köszönetét. Dor-
gó Albert elnök. Széki Miklós pénztárnok.

— **Egyházközségi gyűlés.** A kolozsvári
rom. kath. egyházközség képviselő testülete
f. decz. hava 22-én d. a. 11 órakor a bel-
városi rom. kath. leányiskola nagytermében
közgyűlést tart, melyen az 1894. évi száma-
dások, az 1896. évi költségvetési előirányzat
és a 4-ik káplán, mint önálló hitelemző rend-
szerezése fog tárgyalatni a választmányi
gyűlés javaslatai alapján. Az egyházközségi
képviselői tagok figyelmébe ezen fontos tár-
gyakra felhívatik.

— **Eljegyzés.** Handel Mórjállami mér-
nök tegnap jegyezte el Náthán Regina kis-
asszonyt. Náthán Salamon ügyvéd szép és
művelt leányát.

— **Adomány.** öv. Schrödl Jánosné ko-
rán elhunyt fia Schrödl József emlékére 16-
frtot adományozott a kolozsvári Onkentes mentő
Egyletnek. Ez adományért ezután is hálás
köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége
a nemes szívű adományozónak

— **Előadás a gyujtó szerekéről.** Az ipar-
rós segéd-munkások képzésére szervezett ko-
lozsvári helyi bizottság 1895. évi december
hó 22-én (vasárnap) délután 3 órakor a ve-
gytani intézetben (alsószén-utca.) rendezi
VII. Jánosné előadást, felolvas Dr. Nyiredey
Géza: „A gyujtó szerekéről.” Ez épen aktu-
ális tárgy a felolvasásra, a mennyiben most
hunyt el a gyujtósálak magyar feltalálója
Iréoyi János.

— **Szolnok-Doboka megye** tiszt-
újítása mint levelezőnk írja ma délelőtt ment
végbe. Minden maradt a régi ben és csupán
a tisztí főügyészi állásra volt kész pályázó
és történt szavazás, melynek eredményében
dr. Csizér Ákos 163 szavazattal a dr. Far-
kas János ügyvéd 7 szavazatával szemben
megválasztotta tisztí főügyésznek.

— **Háromszékvármegye** tisztui-
tása kedden és szerdán folyt le nagy érdeklő-
dés mellett. Tompa Miklós alispán lemond-
ásával kezdődött a közgyűlés 31 éves hű
szolgá, a népszerű és derék hivatalnok, miután
lelkes beszédében elbusuzott a közgyűléstől s
hosszu szolgálatára visszapillantott, percekkel
át általános meleg ováció tárgya volt. A vá-
lasztások többnyire egyhanguan vagy előre tu-
dott nagy többséggel történtek s a küzdelem
javarésze már a kulisszák mögött folyt le. Csak
a kézi főszolgabíróaságról vivott hevesebb csa-
tát három jelölt. A végeredmény következő:
alispán: Gábor Péter, kézi főszolgabíró:
Cseh Gyula, pénztárnok: Kovács László,
ellenőr Barabás László, aljegyző: Nagy Bé-
la. A többi tisztviselő megmaradt.

— **Csikszereida város** tisztui-
tása. Csikszereida városa e hó 16-án ejtette
meg tisztújítását. Tanácsosoknak egyhangu-
lag Tamás Bélát és Dániel Istvánt vá-
lasztották meg. A polgármesteri állásra két je-
lölt volt: Cséd István és Dájbukát Ja-

kab. A titkos szavazás útján beadott 25 sza-
vazat mindegyike Cséd Istvánra esett s így
ő lett Csikszereida egyhangulag megválasztott
polgármestere. Pénztárnosnak ifj. Dávid Ig-
náczot, tisztí ügyésznek Nagy Sándort,
választották meg egyhangulag. A tisztikar
nyomban letette az esküt az alispán kezébe.

— **Vármegyei választás Tor-
dán.** Torda, decz. 20. A vármegye utolsó
tiszttüjti választása Tordán is lefolyt. Ked-
vetlenség, elégtelenség és nyomott hangul-
at uralta a kedélyeket a nagy érdeklődés
daczára. Bántotta a hazafiak szívét az, hogy
ma már nem a régi vármegye tiszta választá-
si rendszere dominál. Nem az alkotmány
egykori védőbástyájára állítanak ma örsze-
meket szabad választás útján üzenetlen és lel-
kes hazafiak, hanem felülről jelölnek ki a
hatalom támogatására vállalkozó egyéneket.
Az öreg Miksa Elek kifejezést adott a ke-
serű hangulatnak, melyet a választás már is-
meretes előzményei keltettek és élesztettek.
— Ugyancsak kifejezésre juttatta ezt Miksa
Imre is, kinek egyik kérdését felelet nélkül
hagyta a főispán, a ki különben a gyűlés ve-
zetésénél, a választás elrendelésénél az előírt
formákat szigorúan betartotta. A választás
eredményét az „Ellenzék” olvasói más isme-
rik. A választás után az új tisztviselők fel-
esketése következett s ennek végeztével szép
programbeszédet tartott az új alispán a
jövő működésére nézve. — Azonkívül Velits
Ödön megye biz. tag javaslatára hozta, hogy
a megye volt érdemes alispánjának Rédigier
Béának a szolgálati idejénél magasabb nyug-
díjat állapítson meg a megye. S miután ezt
a nyugdíjalapból nem fedezheti, — fedezze
a rovatából. A gyűlés elfogadta ezt az indít-
ványt. Rokonszenv és szeretet övezi külön-
ben Rédigiert. Még azok is tisztelettel em-
lítki nevét és elismeréssel működését, a kik
ellenfelére kényszerültek szavazni. Fáklyás-
zenét is óhajtottak rendezni a tiszteletére s
csak azért mondtak le e tervről, — hogy a
tüntetéssel ne okozzanak kellemetlenséget. —
A közönség különben kijelentette, hogy ke-
resni fogják a megtalálják a módját annak,
hogy ezért a mellőzésért a derék hivatalno-
kot fényesen kárpótolják.

— **„Munkaerő-hiány a r. kath. status
igazgatóságánál.”** Az erdélyi r. kath. tanítók,
kik a normalis iskola-alapból is kapnak do-
tációt, daczára a törvény nyilvános rende-
leteinek, még ma is utólagosan nyelik fize-
téseiket a kir. adóhivataloktól. Ezen abnor-
mis állapot megszüntetése céljából a brassói
r. kath. tanítók folyomottak kegyelmes pü-
spökhöz, ahonnan az ügy a Kolozsvárt szé-
kelő igazgató tanáshoz pontosan át is té-
tetett. Itt a kérés indokoltnak találtván,
felhívták a tanítókat, hogy küldjenek be
pénztári bizonylatot arról, hogy ki-kik med-
dig vette fel fizetését ezen pénztári bizony-
latok is beklüdteték az igazgató tanáshoz,
hanem a szegény tanítók még most is, fél
év múlva, csak utólagosan juthatnak csekély
fizetésekhez. Ennek oka más nem lehet, mint
a status igazgatóságánál levő munkaerő hiány,
s ennek is keserű lelvölly úgy látszik — a sze-
gény tanítóknak legtöbb jut. — De ezen
am segíteni kell!

— **Restauráció.** Fogaras megyé-
ben f. hó 17-én megválasztották: alispánná
Kaposányi Mór, főjegyzővé Belle Sándor, II-ik
aljegyzővé Bárdosi Mihály, tisztí ügyész dr.
Miku András, árvaszéki elnökké Nagy Sán-
dor, ülnökké Booskor Ádám, pénztárnokká
Grünfeld Ignác, pénztár ellenőrré Sourtu Já-
nos. Főszolgabírákká: Hersényi Imre foga-
rasi járásba, dr. Benedek Arthur sárkányi já-
rásba, Borosnyay Béla törcsvári járásba, Pisz-
tray József alsó-árpási. Szolgabírákká: Red-
nik Péter, Wonnisch Adolf (brassó megyei al-
jegyző) és Szoboszlav József (nagy-küküllő-
megyei szolgabíró), a betöltetlenül maradt
állásokra a főispán által helyettesítette let-
tek: árvaszéki elnökké: Gopa Rádu Áron,
I-ő aljegyzővé: Rusz Károly, III-ik aljegy-
zővé: Csátó Mihály.

— **Felvezéről** írják: Veszélyes bal-
esettől s csak az Isteni gondviselés különös
kegyelme mentette meg a biztos haláltól
Belényesi Pál felvinczi gazdamestert, ki sze-
kerével tegnap délután a Maros partjára fő-
venynyet hozni ment. A szekérral bekerült a
Maros medrébe s ott ázni kezdette a homo-
kot. Vele volt mostoha legényfia és evvel
volt szerencséje, mert a rázkódás következté-
ben a lazán álló magas part lezuhant és a
gyanútlanul dolgozó embert a leomló földtö-
meg nyakig eltemette, rohanásában a Ma-
rosba vitte. Alig volt annyi ideje fiának,
hogy galléron ragadja apját s emberfeletti
erőfeszítéssel, egyik kezével a szekér kere-
kébe kapaszkodva, a másikkal nagy nehezen
a jég hideg vízből kihúzza. A kiállott izgal-
mak, a hideg fürdő és a nagy földnyomás
következtében az illető gazda betegten fekszik.

— **Mullatság:** A Nagynyedi dalos-
kör f. december hó 21-én a régi város ház
termében pénztára javára hangversenyt ren-
dez a következő műsorral: Wagner Richard
„Tannhäuser” cz. nagy dalművéből: a zarán-
dokok kara és befejező fináléja; zongorán
kísérik Szilágyi Ila és Szilágyi Rózsi a k. a.,
harmoniumon Györke Károly. Offenbach J.
„Hoffman meséi” cz. dalművéből: a sajkdal
(„Barkarolla”), női kar dongókkal; zongo-
rán kíséri Györke Károly. Mendelssohn „Pa-
ulus” oratoriumának 33. és 35. száma (Po-
gány istenek imádása); zongorán kíséri Szilá-
gyi Ila k. a. Dr. Várady Antal „Rákoczi Fe-
rencz Rodoston” cz. melodramáját szavalja
Lamács Lujza k. a. Az id. Ábrányi Kornél-
tól írt zenekísérletet előadják zongorán Szi-
lágyi Ila k. a., harmoniumon Györke Károly,
cellon Borsay Samu. Meyerbeer G. „Hugonot-
tár” cz. nagy dalművéből: a katonakar és li-
tánia; zongorán kíséri Szilágyi Ila k. a., har-
moniumon Györke Károly. „Dalfűzér.” Ré-
gibb és újabb népdalokból összeállította Bor-
say Samu. Reményünk van, hogy ezen mul-

latság, úgy mint eddig is nagyon jól fog si-
kertülni. (sz)

— **A honvédség köréből.** Ő fel-
sége a király folyó évi decz hó 11-én kelt
legfelső elhatározásával a következő intézke-
déseket tette: Klobuczár Győző ezredet, a
nagykanizsai 20 honvéd gyalog ezred parancs-
nokát, a 46 honvéd gyalog dandár a parancs-
nokság ideiglenes vezetésével meg bízta s ed-
digi létszámon föltl vezetését elrendelte. Csá-
lány Géza ezredet a honvédelmi miniszte-
rium 1. ügyosztályának vezetőjét, a nagyka-
nizsai 20. honvéd gyalog ezred parancsnoká
kinevezte s ezen alkalomból neki a 3. osz-
tályu vaskorona rendet díjmentesen adomá-
nyozta.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Sajtóper.

Budapest, decz. 20.

A Bartha—Wekerle sajtóperben
a tanukihallgatás egészéjfélig tartott.

Bartha Miklós ismételtelen kijelen-
tette, hogy miután egyfelől a bizonyi-
tásra vonatkozó adatok Holló Lajosnál
vannak, másfelől tanui sem jelentek
meg, a védelemtől eláll.

Az esküdtszék ítéletét, mely úgy
Bartha Miklóst mint Holló Lajost vét-
kesnek mondotta ki, éjféli után 2 óra-
hirdették ki.

Az esküdtszék marasztaló ver-
diktje folytán a törvényszék Barthat
és Hollót 6 hónapi fogházra és 1000
forint pénzbüntetésre ítélte.

Albrecht szobor.

Budapest, decz. 20.

Elrendelték hivatalosan, hogy Al-
brecht elhunyt főherczeg Bécsben eme-
lendő szobrára a hadsereg körében
gyűjteni kell.

Hadnagy ur gyilkossága.

Budapest, decz. 20.

Lembergől táviratozzák, hogy ott
egy Soetter nevű tartalékos hu-
szárhadnagy egy szegény parasztot
előtt, mert azt állította, hogy a had-
nagy apja kezén levő birtok az övé.
A gyilkost elfogták.

Ránffy a királynál.

Budapest, decz. 20.

Bánffy Dezső br. miniszterelnököt a
király ma kihallgatáson fogadta.

A sikkasztó bankár.

Budapest, decz. 20.

A vád és védbeszédek után a törvény-
szék a következő ítéletet hirdette ki: A
kir. törvényszék Győry Vilmost bűnösnek
mondja a bűntett törvénykönyv 379. §-ába
ütköző, a 183. és 185. §§-ok második pontja
szerint minősülő 7 rendbeli csalás bűntetté-
ben, továbbá a btkv. 355. §-ába ütköző és a
356. §-szerint minősülő 4 rendbeli sikkasz-
tás bűntettében; ezenkívül 11 rendbeli sik-
kastás vétségében. Ezért összesen hat évi
és hat hónapi fegyházbüntetésre ítéli.

Ebből hat hónapi vizsgálati fogságot
kitöltöttnek vesz. Ezenkívül vádlottat tíz évi
hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüg-
gesztésére ítél el.

Az ítélet megrendítő hatással volt a
vádlottakra. Összesen, ha a börtönőr meg nem
támogatja. Halotthalvány arccal támolygott
a vádlottak padjához, a hol göresös zoko-
gásra fakadt.

Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint egy
védő Klein dr. felebbezést jelentettek be. A kir.
ügyész a büntetés súlyosbítása végett szintén

H I R D E T É S E K.

Sz. 10107—1895.

889. (2—2)

Hirdetmény

Marosvásárhely szab. kir. város tanácsa közhirrre teszi, hogy Marosvásárhely sz. kir. város bármely néven nevezendő célra elfogyasztott szeszes-italok után fizetendő városi fogyasztási illeték 1896. évi január hó 1-étől számítandó **3 évre** a folyó évi december hó 24-én déli 12 óráig beadandó zárt ajánlatok alapján tartandó versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik.

Továbbá közhirrre teszi, hogy Marosvásárhely sz. kir. város, Hidvég, Maros-Szentgyörgy, Medgyesfalva és Remeteszeg beszedési körben az állami italmérési és fogyasztási adók kezelése **1**, esetleg **3 évre** fix adminisztrációra átadatik, melyre ugyancsak **folyó évi december hó 24-én déli 12 óráig** adandók be a kezelés módjait részletesen feltüntető zárt ajánlatok.

A városi fogyasztási illetékek kikiáltási ára 9500 forintban és az állami italmérési és fogyasztási adók beszolgáltatandó összege 96.000 forintban állapították meg.

Ajánlat tehető a városi fogyasztási illeték bérletére és az állami italmérési és fogyasztási adók fix adminisztrációjára külön-külön, vagy a kettőre egybefoglaltan; azonban ez esetben is megjelölendő, hogy a felajánlott összegből mi esik a városi fogyasztási illetékre és mi az állami italmérési és fogyasztási adókra.

Az ajánlatnak megfelelően, az állami italmérési és fogyasztási adók után **10%**, és a városi fogyasztási illeték után **5%** bánatpénz melléklendő a zárt ajánlatához.

Az állami italmérési és fogyasztási adók kezelésének, valamint a városi fogyasztási illeték bérletének további feltételei a városi polgármesternél megtekinthetők, hova beadandók lesznek a zárt ajánlatok is.

Marosvásárhely sz. kir. város tanácsától, 1895. évi december hó 18-án.

Geréb Béla s. k.,
polgármester.

Poszler Gyula divatárú házában

Kolozsvárt, Belhid-utca 3. sz.

!!!Megérkeztek az őszi és téli új kelmék!!!

Szabott árak mellett kaphatók:

30 kr. 1 méter duplasz. szörkelme.
30 kr. 1 méter téli Loden-kelme.
50 kr. 1 méter Női posztó-kelme.
1 frt 1 méter 130/c. széles Női posztó-kelme.
45 kr. 1 méter fekete Caschemir.
50 kr. 1 méter fekete ruha-Crepp.
60 kr. 1 méter fekete mintás ruha-Crepp.
110 kr. 1 méter 130/c. széles angol Cheviot.
90 kr. 1 méter selyem suráh, minden szín.
120 kr. 1 méter tiszta selyem fekete Mervellio.
130 kr. 1 mt. Ottomán szín. selyem.

35 kr. 1 méter selyemmel szövött szerb vászon.
25 kr. 1 méter vastag ruha Barchet.
30 kr. 1 méter finom francia Barchet.
16 kr. 1 méter Csipke-függöny kelme.
20 kr. 1 méter igen jó Chiffon.
24 kr. 1 méter jó minőségű Creton-gyolcs.
4-90 kr. 1 vég Irlandi vászon.
90 kr. 1 darab Clott ernyő.
190 kr. 1 darab selyem esernyő.
110 kr. 1 drb. jó minőségű fehér ing.
70 kr. 1 drb. téli alsó ing vagy nadrág.
70 kr. 1 drb. 100/c. nagy hárszkenőd.
20 kr. 1 méter jó minőségű derék-béllés stb.

Ezekon kívül minden e szakmába vágó áruk a legfinomabb minőségig kaphatók.

Daczára azon erős versenyeknek, a mi e szakmában ma városunkban létezik, előnyös bevásárlásaimnál fogva, szabott árakon ugyan, de minden versenynél olcsóbb vagyok.

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

696. (23—x)

a fentebbi.

Dr. Bonn J. V. PÁRISI FOGVIZE.

Agyagos és balzsamos alkatrészei és igazán kiváló hatása miatt egyike az első orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt szájvizeknek, mely az 1867., 1878., 1889. párisi, az 1873. bécsi, az 1868. havrei, az 1893. chicagói és 1894. lioni kiállításokon a legmagasabb kitüntéseket nyerte el. 10—15 csepp belőle elég, egy pohár viznek aromás-balzsamos rózsatejéjé való változtatása, mely öblögetés vagy kefézés által a száj és fogak tisztítására használtatik. A szájrég jótékony frissesége, felélesztett izlés, tiszta, ugyanint szagtalan légzés azonnali következmények gyanánt állanak be.

A fogak Dr. Bonn fogyasztása vagy fogporra segélyével vakítván fehérekké lesznek és természetes fényt nyernek, zománczuk, valamint a műfogak és plombok kompozíciója épséggel nem támadtatik meg, a vérző vagy levált foghús adstringáltatik és normális szilárdságát visszanyeri.

A kariozus, megütött helyek a további terjedésben megakadályoztatnak. Esetleges, bár heves fogfájásnál, annak megszüntetésére elégséges a tinkturának egy pár cseppje vattán a fájó helyre téve, hosszabb használat pedig a fogfájást teljesen megszabadulást eredményezi.

Fogviz Flaconban á —55, 1—, 175, 3—5. Fogpaszta 125. Por 75 kr.

Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban, parfümériákban.

Nagy raktár Ausztria és Magyarország részére: E. JAKOBLIEVICH, Wien I./I., Sterngasse 6 a. 720. (6—15)

Belhid-utca 24. és főtér Báro Jósika-ház Kohn Lajosnál!

Karácsonyi és Ujévi ajándékok 25% leszállítással!

SÜRGÖNY!

Sok pénzt takaríthat meg mindenki,

a k i a

Karácsonyi és Ujévi ajándékokat
nálam beszerzi!

Az összes diszmu- és játék-árú óriási választékban

25% leszállítással;

ezipő, kalap, férfi- és női divatárúk

10% leszállítással

folyó évi December hó 31-ig nálam kaphatók.

Használja fel mindenki e kedvező alkalmat!

Kiváló tisztelettel

870. (4—6)

KOHN LAJOS.

Belhid-utca 24. és főtér Br. Jósika-ház.

A VARRÓGÉP

a szorgalmas házinőnek legnékülözhetetlenebb leghasznosabb barátja!

VARRÓGÉPEK

szabók és ezipészek részére

előnyös árban és részlefizetések mellett kaphatók:

Teutsch B. József

üzletében Segesvárt.

Csomagolás ingyen. — Árjegyzék kíváratra ingyen.

706. (21—x)

A Belközép-
utca 2. sz. alatt
a Helfy-háznál lévő

GÁMÁN JÁNOS
ÖRÖKÖSE

KÖNYVNYOMDAJA

ALAPÍTOTT 1860-BAN.

ajánlja a legújabban teljesen modern berendezést nyert és sokszorosan megnagyobbított

vállalatát.

Könyvek, folyóiratok, rovatos iven, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok

gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készítettnek.

Az összes községi
nyomtatványok
állandó kész-
letben!

286. (25—x)

Köfferli-féle
Chocoládé desszertek!

TELEFON 93. SZ.

Valódi Kassai sonka!

A nagyérdemű közönségnek van szerencsém

Karácsonyi csukorkáimat

ajánlani, melyekből igen szép és nagy raktárt tartok.

Továbbá naponta friss vaját, rumok és teák mindenféle árban.

Méltóságos Gróf TELEKI MIKSÁNÉ által készített

„MIXED PICKLE S“

egyedüli főraktára.

Telefoni és vidéki megrendeléseket azonnal és gondosan csomagolva eszközölök.

Kiváló tisztelettel:

TIHANYI ADOLF,

fűszer- és csemege kereskedő (Hid-utca 8. sz.)

Asztali és desszert borok!

888. (2—5)

Magyar és francia
Pezsgők és Cognacok!

BUTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Üzlet újjá szervezés miatt

dúsan felszerelt raktárunk készleteit,

mindenféle

kárpitos butorokban,

ugyszintén

butor különlegességekben

mélyen leszállított áron adjuk el.

849. (6—x)

Duchony J. és Fia

kárpitos butor-raktára.

SELYMEK, RUHASZÖVETEK.

Császár Dávid

női és férfi divatszövet raktára,

Kolozsvár, Főtér 23.

Raktárom ujonnan el van látva őszi és téli

LEGJOBB MINŐSÉGŰ ÁRUKKAL,

s eddigi elveim szerint szolid, jutányos árak mellett állók a n. é. helyi és vidéki közönség szolgálatára.

Becsés pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

709. (15—15)

Császár Dávid.

Diszek, ujdonságok, muff, gallér, béllés-árúk.

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főtér 34. sz. Szathmáry-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemet visszahelyeztem

főtér 34. sz. Szathmáry-palotába.

Ujonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban található:

vászon, fehérmű, asztalmű, kész női, férfi és gyermek fehérműek.

Szőnyeg, pokrócz, függöny, ágy- és asztalterítők, gyapjú takaró, paplan, harisnyák, nyakkendők, zsebkendők,

Dr. G. Jaeger tur. gyapjúárui és sok itt elő nem sorolt áruk.

Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó minőségű árukat a legjutányosabb árakban szolgáljak, miről meggyőződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:

760. (17—20)

STEIN BERTALAN.

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvárt, Jókai-utca (belsőn) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiallításán érdem érmeikkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. évi díjazott lett kitüntetve.
A Szolnok-Doboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiallításán 1887. évi díjazott lett kitüntetve.
A budapesti országos kiállításon 1885. évi díjazott lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy újjá készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpencklik), meszelő- és kenderisztító-, fedőfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,

ruha-, haj- és báriosnykeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

5. (38—x)

Kíváratra árjegyzéket azonnal küldök.